

Một số rủi ro tiềm ẩn mà các doanh nghiệp xây dựng cần nâng cao hiệu quả kiểm soát

Cùng với tốc độ phát triển thị trường ngành Xây dựng, sự cạnh tranh giữa các doanh nghiệp xây dựng cũng diễn ra ngày càng khốc liệt, nguy cơ các doanh nghiệp phải đối mặt với rủi ro cũng ngày càng tăng. Do đó, nếu các doanh nghiệp không có biện pháp kiểm soát và đối phó hiệu quả, chắc chắn sẽ bị thiệt hại lớn. Trước tình hình các doanh nghiệp xây dựng đang phải đối mặt với nhiều rủi ro như hiện nay, bài viết này sẽ giúp cho các doanh nghiệp hoạt động trong ngành Xây dựng có thể tìm ra những biện pháp kiểm soát và xử lý hiệu quả, tránh được rủi ro không đáng có trong quá trình kinh doanh.

1. Tránh rủi ro trong hoạt động kinh doanh, thực hiện tốt dự án

Để xác minh tính chân thực, tính hợp pháp của dự án mà mình đang thực hiện, trước khi tiếp nhận dự án, doanh nghiệp xây dựng phải làm rõ dự án đó thuộc dự án đấu thầu công khai hay được mời đấu thầu. Khi tham gia dự án đấu thầu công khai, doanh nghiệp dự thầu cần phải thông qua các kênh chính thức như chính quyền địa phương và thông qua Hiệp hội ngành để có được thông tin chuẩn xác nhất về việc đấu thầu; đối với những doanh nghiệp được mời thầu, cần phải hiểu rõ, xem xét nội dung dự án được cơ quan chính quyền phê duyệt, giấy phép xây dựng quy hoạch đất đai, giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, giấy phép xây dựng dự án, tài liệu thiết kế...

Doanh nghiệp cũng cần xác minh năng lực thực hiện và năng lực tài chính của chủ đầu tư. Nếu chủ đầu tư có biểu hiện bị điều tiếng trong hoạt động xây dựng, không thanh toán đầy đủ các khoản chi phí, lợi dụng dự án để được cho vay và đạt mục đích lợi ích tài chính khác... thì chắc chắn sẽ tiềm ẩn khá nhiều rủi ro, doanh nghiệp thi công cũng nên biết cách tổng hợp tất cả các yếu tố, thận trọng xem xét nên hay không nên tham gia đầu tư với những đối tác như vậy.

Trước khi ký hợp đồng, các bên cũng phải tăng cường xem xét hợp đồng, để có thể kiểm soát được rủi ro ngay từ đầu. Những nội dung quan trọng cần xem xét bao gồm: Ký hợp đồng với đối tác có đủ năng lực chuyên môn, các điều khoản trong hợp đồng có đầy đủ và đúng quy định hay không. Nếu phát sinh tranh chấp, phải lấy hợp đồng làm cơ sở để giải quyết.

2. Tránh rủi ro trong công tác quản lý, tăng cường quản lý dự án

Tổng thầu cần thiết lập cơ chế thẩm tra các nhà thầu phụ, tăng cường thẩm tra tính hợp pháp của họ, tránh xảy ra trường hợp ký hợp đồng phụ hay nhà thầu vi phạm pháp luật, cần thận trọng kiểm tra giấy phép kinh doanh của nhà thầu, giấy chứng nhận nhà thầu chuyên nghiệp, giấy chứng nhận an toàn sản xuất...

Cần thận lựa chọn người quản lý dự án giỏi cùng đội ngũ trợ lý đắc lực. Phải đảm bảo trách nhiệm và tăng cường kiểm soát quy trình dự án. Đối với các hạng

mục kế hoạch trong quá trình thực hiện dự án (bao gồm tiến độ, chi phí, chất lượng, an toàn) đều phải kịp thời nắm bắt và theo sát, tuân thủ an toàn và chất lượng để tránh xảy ra các sự cố, hết sức tránh trường hợp giữa người quản lý và các bộ phận trong dự án có những cam kết ngầm với nhau và mang đến rủi ro chung cho toàn công trình.

3. Tránh rủi ro cho nhân công, quản lý lao động theo đúng quy định

Trước tình trạng thiếu lao động trên toàn thế giới và trong toàn ngành công nghiệp như hiện nay, số lượng và chất lượng đội ngũ lao động có ảnh hưởng không nhỏ trong công tác nâng cao quản lý và phát triển của nhiều doanh nghiệp. Do đó, tăng cường mối quan hệ hợp tác mật thiết và lâu dài, luôn giữ ổn định công việc cho người lao động, là một việc làm rất cần thiết đối với các doanh nghiệp.

Dù là doanh nghiệp tổng thầu cũng cần tăng cường tiến hành quản lý giám sát đối với nhà thầu nhân công, thực hiện theo đúng điều khoản đã ký trong hợp đồng. Nếu như nhà thầu không trả lương cho người lao động theo đúng quy định của pháp luật, tổng thầu có thể trực tiếp khấu trừ vào khoản tiền công trình đã ký kết với nhà thầu và trả lương cho công nhân, để tránh xảy ra trường hợp chỉ vì nhà thầu không sòng phẳng mà làm ảnh hưởng đến tiến độ chung của dự án.

Dựa theo những quy định có liên quan trong “Luật Hợp đồng lao động”, làm tốt công tác quản lý đối với người lao động, ký kết hợp đồng lao động bằng văn bản. Đối với những nội dung chính như nội dung công việc, thời gian công việc, phương thức tính công, chấm dứt hợp đồng, đều phải thống nhất rõ ràng trong hợp đồng, phải có bảo hiểm cho tất cả nhân viên lao động trong khu vực dự án, mở dịch vụ đào tạo công nhân, nâng cao trình độ và nghiệp vụ cho người lao động, đồng thời thiết lập hoàn thiện danh sách lao động, điều chỉnh tiền lương, làm thẻ ngân hàng và trả tiền lương cho nhân công qua thẻ.

4. Tránh rủi ro liên quan đến thuế, hoàn thiện công tác quản lý toàn bộ hóa đơn

Cơ quan thuế là đơn vị sẽ kiểm tra hóa đơn của đơn vị xây dựng, do đó hóa đơn gốc nhất định phải hợp pháp, chi phí phải đúng quy định. Đối với những dự án liên doanh nhận thầu, phải tránh không để xảy ra những rủi ro về thuế do báo cáo không kịp thời. Ngoài ra, nhân viên tài vụ cũng phải tăng cường bồi dưỡng kiến thức về chính sách thuế đối với các dự án xây dựng, đảm bảo thực hiện công tác quản lý tài vụ theo đúng quy định và đóng thuế đúng thời hạn.

5. Tránh rủi ro liên quan tới tài vụ, hoàn thiện thủ tục thế chấp và bảo lãnh

Trong công tác quản lý tài vụ, phải quản lý tập trung lượng tài chính của toàn công ty, tăng cường quản lý và kiểm soát toàn quá trình vận hành, đặc biệt là thực hiện quản lý tốt các khoản thu và chi. Tăng cường quản lý các chi phí, kịp thời thu các khoản kinh phí dự án, tránh để xảy ra những rủi ro liên quan tới tài

chính. Tăng cường công tác kiểm toán, đảm bảo các khoản vay của ngân hàng, hoàn thiện các thủ tục thế chấp và bảo lãnh trong quá trình vay vốn nội bộ.

6. Tránh rủi ro liên quan tới pháp luật, nâng cao ý thức về pháp luật

Do công tác quản lý xây dựng có liên quan nhiều tới các quy định của pháp luật, chịu sự quản lý đan chéo của các cơ quan quản lý hành chính, nên nếu bộ phận doanh nghiệp còn nhận thức yếu kém trong việc phòng tránh những rủi ro liên quan tới pháp luật, thì sẽ rất dễ làm mất đi lợi ích hợp pháp của chính mình. Vì vậy, doanh nghiệp phải thiết lập một cơ chế chuyên dự đoán, nhằm hạn chế rủi ro về pháp luật ở mức thấp nhất.

Đồng thời, doanh nghiệp cần thực hiện bồi dưỡng kiến thức phòng tránh rủi ro về pháp luật cho toàn bộ nhân viên. Hàng năm, doanh nghiệp tổng thầu phải định kỳ tổ chức tập huấn về pháp luật để toàn thể nhân viên có thể nắm bắt được và tự làm chủ hành vi của mình theo đúng quy định pháp luật. Dựa vào hợp đồng để thiết lập hệ thống kiểm soát công tác quản lý nội bộ. Các nội dung đàm phán, dự thảo, ký kết, chấp hành trong hợp đồng đều phải do những người có chuyên môn quản lý. Thông qua hệ thống quản lý hợp đồng, việc phòng tránh rủi ro liên quan tới pháp luật sẽ đạt hiệu quả cao.

Mọi hoạt động của doanh nghiệp tổng thầu xây dựng nhất định phải tuân thủ pháp luật, tự ý thức và nâng cao năng lực thực hiện hợp đồng, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp cho mình, khi đối mặt với những vấn đề rủi ro trong quá trình phát triển doanh nghiệp phải biết cách xử lý tốt, như vậy mới có thể đưa doanh nghiệp đi lên và phát triển bền vững.

Đào Xương Ngân - Chủ tịch HĐQT Tập đoàn xây dựng Nam Thông Hoa Tân

Nguồn: Tạp chí Xây dựng Trung Quốc, số 6/2012

ND: Bích Ngọc